

Педагогикалык кеңеш
тарабынан кабыл алынган
Буйрук № 49
«29» 08 2022 ж

Токтогулова У.А.
2022 ж

К.Абдыразаков атындагы жалпы билим берүүчү мектеби-мекемесинин ички тартибинин эрежелери боюнча ЖОБОСУ

1. Жалпы жоболор

1.1. Окуучулар үчүн бул ички эрежелер Кыргыз Республикасынын билим берүү жөнүндө мыйзамына жана мектептин Уставына ылайык иштелип чыккан.

Бул эрежелер К.Абдыразаков атындагы жалпы билим берүүчү мектеби-мекемесинин процессин уюштуруу режимин, укуктарын жана окуучулардын милдеттерин, стимулдарды жана тартиптик жаза чараларын колдонууга чыгарылган.

1.3. Эрежелер окуу мезгилинде окуучулардын жүрүм-турумунун негизги нормаларын жана эрежелерин аныктайт.

Мектептеги тартип окуучулардын жана мугалимдердин адамдык кадыр-баркын урматтоонун негизинде сакталат, окуучуларга карата физикалык жана же психикалык зомбулукка жол бербейт.

Бул эрежелер Мектептин бардык окуучуларын жана алардын ата-энелери үчүн милдеттүү (мыйзамдуу өкүлдөр) окуучулардын жалпы билим алышын камсыз кылуу.

1.3. Ушул эрежелердин тексти мектептин стенддерине илинген.

2. Окуу процессинин режими

Жалпы билим берүү уюму окуу процессин мектептик билим берүүнүн үч баскычынын негизги жалпы билим берүү программаларынын деңгээлдерине ылайык жүргүзөт: - башталгыч жалпы билим берүү (окуу мөөнөтү 4 жыл); - негизги жалпы билим (стандарттуу окуу мөөнөтү - 5 жыл); - орто жалпы билим (стандарттуу окуу мөөнөтү - 2 жыл).

Жалпы билим берүү уюмуна кабыл алуу курагы 6-7 жашты түзөт, ар бир класста окуу узактыгы бир окуу жылынан кем эмес.

Башталгыч жалпы билим берүүнүн милдеттери - окуучуларды окутуу, тарбиялоо жана өнүктүрүү, алардын жалпы билим берүү көндүмдөрүн жана окуу, жазуу жана эсептөө көндүмдөрүн өздөштүрүүсү, логикалык ой жүгүртүүнүн элементтери жана таанып-билүү иш-аракеттеринин методдору, өзүн-өзү тарбиялоонун жана эң жөнөкөй көндүмдөрү. Уюштуруу, жүрүм-турум жана сүйлөө маданияты, жеке гигиенанын негиздери жана сергек жашоо образы.

2.3. Жалпы билим берүү уюмдарында окуу жылы 1-сентябрда башталат. Мектептик билим берүүнүн I-II-III - баскычтарында окуу жылынын узактыгы мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын мезгилин кошпогондо кеминде 34 жуманы, биринчи класста 33 жуманы түзөт. Окуу жылынын каникулдарынын узактыгы кеминде 30

календардык кун, жайында - кеминде 14 календардык жума. Окуу жылы ичинде биринчи класстын окуучулары үчүн кошумча бир жумалык каникулдар белгиленет.

Жалпы билим берүү уюмунун биринчи классындагы сабактардын узактыгы 40 мүнөт, экинчи класстан он биринчи класстарга ин 45 мүнөт. Жылдык (календардык) окуу планы жалпы билим берүү уюму тарабынан билим берүү боюнча региондук мамлекеттик башкаруу органы менен макулдашуу боюнча бекитилет.

2.4. Окуу сабактарынын жүгүртмөсү “Санитардык -эпидемиологиялык эрежелердин түзүмүнө жана эрежелердин “ талаптарына ылайык түзүлгөн.

3. Окуу процессинин катышуучулары

Жалпы билим берүү уюмундагы окуу процессинин катышуучулары окуучулар, педагогикалык кызматкерлер (мындан ары мугалимдер), окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү).

Окуучулар төмөнкүлөргө укуктуу:

- жалпы билим берүү уюмунун китепканасын, маданий, спорттук жана өндүрүштүк жайларын пайдалануу;
- адамдын кадыр-баркын жана абийир жана маалымат эркиндигин урматтоо, өз көз карашын жана ишенимин эркин билдирүү;
- жалпы билим берүү уюмунда, анын ичинде коопсуздук тутумун уюштуруу аркылуу коопсуз болууну камсыз кылуу;
- негизги жалпы жана орто жалпы билим берүү аяктагандан кийин мамлекеттик стандарттагы билим жөнүндө документтерди өз убагында алуу.
- Жалпы билим берүү уюмундагы тартип билим берүү процессинин бардык катышуучулары тарабынан адамдын кадыр-баркын урматтоонун негизинде колдоого алынат.
- Окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө укуктуу:
- билим алуунун каалаган баскычында балдарды тандоого жана билимин ар кандай баскычка жиберүүгө, ошондой эле билим берүү формасына;
- окуучулардын укуктарын талап кылууга мамлекеттик жалпы билим берүү стандарттарынын чегинде орто жалпы билим алууга;
- балдардын мыйзамдуу укуктарын жана кызыкчылыктарын коргоо,
- уставда көрсөтүлгөн форма боюнча жалпы билим берүү уюмун башкарууга катышууга,
- балдарды окутуу жана тарбиялоо боюнча билим берүү үчүн тийиштүү аймактык мамлекеттик башкаруу органына кайрылууга.

Окуучулардын ата-энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөнкүлөргө милдеттүү:

баланын орто жалпы билим алышы үчүн зарыл шарттарды түзүүгө, балдардын физикалык жана психикалык ден-соолугу жөнүндө дайыма кам көрүүгө; баланын адамдык кадыр-баркын урматтап, анын улуттук, тарыхый, руханий жана маданий баалуулуктарына жана элдин каада-салттарына, айлана-чөйрөгө жана Мекенге болгон сүйүүсүн урматтоого тарбиялоого; укуктары жана милдеттери жагынан жалпы билим берүү уюмунун уставын сактоого;

ОКУУЧУЛАРДЫН ЖҮРҮШ-ТУРУШ ЭРЕЖЕЛЕРИ

Аталган эрежелердин максаты болуп билим алуу үчүн жагымдуу кырдаалдарды, мектептин ичинде жана тегерегинде коопсуз шарттарды түзүп берүү, инсанга карата сыйлоо сезимин, маданияттуу жүрүм-турум, коомчулукта сүйлөшө билүү көндүмдөрүн өстүрүү.

Окуучу милдеттүү

- мектепке сабак башталардан 10-15 мүнөт эрте келгенге;

- мектеп аныктаган мектеп формасында, таза жана тыкан кийимде келүү (дене тарбия сабагына спорттук кийим менен келүү);
- өзүнүн окуу жерин жана окууга керектүү керек-жарактарын алдыда боло турган сабакка даярдоо;
- мектепте жана мектептен тышкары жерлерде өзүн татыктуу, маданияттуу алып жүрүү;
- мектептин ички тартибин жана жүрүм-турушун сактоо (окуу процессии бузбоо, сабактарга ар дайым даяр болуу, сабактарга кечикпөө, класс жана мектеп турмушуна катышуу);
- ийгиликтүү адаптацияга бүт күчүн жумшоо;
- педагогдор жана окуучулары менен оз ара сыйлоо жана этият мамиле түзүү (улууларга сый мамиле менен “Сиз” деп аты- жөнү менен кайрылуу);
- мектептин территориясында тазалыкты жана тартипти сактоо;
- сабактарды себепсиз калтырбоо жана кечикпоо;
- мектептеги, класстагы коопсуздук атмосфераны түзүү жана колдоо;
- сабак калтырган учурда оз убагында класс жетекчиге догдурдан же ата-энеден күбөлөндүрүүчү каттарды алып келип көрсөтүү (алардын ордун алмаштыруучулардан),
- мектептеги, класстагы өз ордун жана ар-намысын сактоо;

6. Окуучуларга тыюу салынат:

- мугалимдин уруксаатысыз сабак учурунда мектептен кетүүгө;
- өзү каалагандай спорттук, маданияттык жана класстан тышкаркы иш-чараларды таштап кетүүгө;
- терезенин алдына, шкафтарга, имараттык жабдууларга чыгууга;
- тосмолордо жылгаяк тебүүгө жана тосмолорго, терезе алдына отурууга;
- ден соолукка зыян келтируучу заттарды, препараттарды, суусундуктарды колдонуу (алкоголь, насвай тамеки ж.б.);
- окуучуларды акча жана башка бир баалуу буюмдарды алуу максатында психологиялык жактан коркутуу;
- денени зыянга учуратуу максатында окуучуларга физикалык күч колдонуу, мушташ кылуу үчүн ар түрдүү жолдон чыгаруучу формаларды колдонуу;
- сабак учурунда уюлдук телефондорду колдонуу;
- сабактарды себеби жок калтыруу.

7. Окуучулардын сабактагы жүрүш-турушу:

- конгуроо кагылаары менен окуучулар өз ордуна келип, сабакка тиешелүү нерселерди даярдоосу керек;
- кезек кайтаруучу класстык бөлмөнү жана сабакка керектүү жабдыктарды даярдап, мугалимге сабакка келбеген окуучулар женунде маалымат берүүгө милдеттүү;
- ар бир окуучу класстагы иш ордунун тазалыгы жана сакталышы үчүн жооп берет;
- мугалим класска киргенде окуучулар саламдашуу үчүн ордунан турушу керек;
- партанын үстүндө ашыкча эч нерсе болбошу керек; китептер жана дептерлер мугалимдин уруксааты менен ачык турушу керек;
- сабак учурунда окуучулар түз отуруп, ашыкча сүйлөбөй, башка иштер менен алек болбошу керек;
- окуучу сабакта мугалимдин бардык талаптарын аткарышка милдеттүү;
- эгерде, окуучу сабак учурунда эшикке чыккысы келсе, педагогдон жооп сурашы керек;
- окуучу жооп берүүгө күндөлүгү менен чыгуусу жана жооп берип жатканда түз туруп, ачык жана катуу сүйлөшүү керек.

- эгерде окуучу мугалимден бир нерсе сурагысы келсе, кол көтөрүп, мугалим уруксаат бергенден кийин туруп, суроо бериши керек;
- окуучулар башкаларга өз кошумчасын, алардын катасын ондоого мугалимдин уруксааты жок эле айтууга ээ;
- конгуроо кагылгандан кийин мугалимдин уруксааты менен окуучулар тынч гана класстардан танаписке чыга алышат;
- дене тарбия сабактарына окуучулар спорттук кийим жана бут кийим менен келишет. Мугалимдин уруксааты жок окуучулар спорт залга кире алышпайт. Дене тарбия сабагынан бошотулган окуучулардын да спорт залда сабакка милдеттүү түрдө катышуусу керек.

8. Танапистеги журуш-турушу:

- Мектеп имаратынын ичинде танапис убагында окуучу өзүн тынч, тартиптүү алып жүрүүгө милдеттүү;
- коридордо, тепкичтерде мугалим, же башка улуу адамдын алдына чыкпоо, эгерде, керек болсо уруксаат суроо керек;
- сылык болуу, улуу адамдар жана балдар менен саламдашуу;
- мектепке кирүү жана чыгууда башкаларды туртпөө, алдыга улууларды жана кыздарды коё берүү ээ;
- танаписте класста кезек кайтаруучу гана калып, имаратты салкындатып, классты иретке келтирет;
- танаписте, сабактан уруксаат суранбаш үчүн дааратканага баруу керек, ал жерде тыкан болуп, колун милдеттүү түрдө жууш керек.

9. Мектеп буюмдарынын жана китептердин сакталышы:

- бардык окуучулар мектеп буюмдарын сактоого милдеттүү, өз буюмдарына этияттык менен мамиле кылуусу зарыл;
- окуучунун кунөөсү менен буюмдар бузулса, ата-энелери толугу менен ордуна коюсу, же түзөтүүсү керек;
- окуучулар жашыл дарактарды отургузууга, сактоого, эгерде мектепке зыян келтирилсе, ордуна келтирүүгө милдеттүү;
- окуу куралдары, китептер, окуучулардын күндөлүктөрү тыкандыкта болуусу керек;
- бут окуучулар окуу куралдарын сактоосу керек. Ар бир китепте арасына салынуучу тасмасы болуш керек. Барактарды жулуп же буктөбөш керек, китепке жазууга, же сүрөт тартууга болбойт.

10. Жүрүм-турум маданиятына карата талаптар:

- баары менен сый-урматта, жайдары болуу;
- улуулар менен сүйлөшүп жатканда колун чөнтөгүнө салбоо, өзүн түз кармоо;
- балдар менен саламдашканда, алардын аты-жөнүн айтуу;
- тазалык жана тартипти сактоо, абдан маанилүүсү - булгабоо;
- улууларга, жолдошторуна жардам берүү. Жардам суроону гана күтпөстөн, тегерегиндегилерге көңүл буруп кароо;
- тыкан, жыйнактуу болуу милдети, бети, колунун тазалыгын сактоо, чач жасалгасына, кийиминин, бут кийиминин тазалыгына көңүл буруу.